

Dirk Weber

Naar de rand van de wereld

Em. Querido's Uitgeverij
2018

Crisis

Abe

Ze zaten in een grote kring in het veld achter het gemeenschapshuis; alle inwoners van het dorp. Ze hadden gewacht tot de zon achter de bomen was gezakt. Nu begon de vertelster, aan het verhaal van de Kering. De kring werd stil. Kikkers riepen elkaar bij de rivier, insecten zoemden hun gonzende slaaplied in de warme avondlucht.

‘Is iedereen er?’ vroeg ze.

De dorpsoudste knikte dat ze kon beginnen.

‘Vanavond vieren we de Kering, herdenken we de avond, twee mensenlevens geleden, waarop de Broeders en Zusters bij elkaar kwamen in een veld als dit veld en samen bedachten hoe de nieuwe wereld eruit zou moeten zien. Twee mensenlevens geleden praatten zij over de wereld zoals wij over een huis praten dat nog gebouwd moet worden. Ze bedachten een wereld waarin zij graag zouden wonen. Want die waarin ze leefden, de wereld na de Crisis, was heel anders dan die van ons. Maar misschien moet ik eerder beginnen, een half leven voor die avond van de Broeders en Zusters in het veld. Bij de wereld voor de Chaos en voor de Crisis.’

Abe keek de kring rond. Ook al kon ze mooi vertellen, de kinderen van zijn leeftijd hadden het verhaal al vaak gehoord en alleen de jongste kinderen luisterden met aandacht. Eli, naast Abe, gaapte en krabde aan een muggenbult. Otto, die naast Eli zat, keek naar de vleur-

muizen die in de schemering tevoorschijn gekomen waren. Mila, naast Otto, had haar ogen dicht en leek zittend te slapen. Het lag niet aan de vertelster: ze hadden honger en het was warm.

‘In de tijd voor de Crisis leefden de mensen in reusachtige groepen samen als mieren in een hoop, als bijen in een nest. Maar anders dan bij de bijen of de mieren waren de mensen niet gelijk. Er waren mensen met toegang tot kennis die anderen niet hadden. En omdat kennis macht is en macht leidt tot ongelijkheid leefden sommigen alleen in grote huizen en leefden anderen buiten. Hadden sommigen zoveel eten dat ze wat ze niet lustten zonder nadenken weggooiden terwijl anderen honger hadden. Zelfs de levensjaren waren ongelijk verdeeld. Maar hoe ongelijk de mensen onderling ook waren, allemaal leefden ze alsof ze alleen op de wereld waren en behandelden ze de dieren als dingen zonder gevoel of rechten waar je rekening mee hoefde te houden. En allemaal gebruikten ze gereedschap waarmee ze wonderlijke dingen deden. En de mensen waren trots, maar ze zagen niet dat al dat gereedschap naast goede ook slechte kanten had en dat ze afhankelijk waren geworden. Dat ze zonder niet voor zichzelf konden zorgen. En toen op een dag een ziekte uitbrak waarvoor ze geen kruiden hadden en waaraan heel veel mensen stierven en het gereedschap niet meer werkte, waren ze hulpeloos en kwetsbaar als reekalfjes zonder moeder. Want ze wisten niet hoe ze zonder hun gereedschap het land moesten bewerken of hoe ze eten moesten verzamelen. Ze wisten niet hoe ze zich warm konden houden of waar ze drinkbaar water konden vinden. De orde waarin ze leefden stortte in, er was honger

en ze vochten met elkaar om het laatste eten. Ontelbaar velen stierven. De Chaos noemen we die tijd nu.'

Een van de kleintjes begon te huilen. Ludwig de dorpsoudste schoof naar het meisje toe en nam haar op schoot. Hij zette zijn strohoed af en drukte die bij haar op het hoofd. Het meisje trok Ludwig zachtjes aan zijn baard en lachte.

'Tijdens de Chaos waren er mensen die probeerden de oude orde te herstellen, er waren mensen die ze tegenwerkten omdat ze tijdens de Chaos macht hadden verzameld en er waren mensen die een nieuwe orde wilden opzetten. Onder hen waren de Broeders en Zusters. Twee mensenlevens geleden kwamen ze bij elkaar op een veld als dit veld. Ze dachten diep na over de oude orde en wat er misgegaan was. Daarom bedachten ze regels voor een nieuwe. En in die nieuwe orde was geen plaats voor het vreemde gereedschap van voor de Crisis, was geen plaats voor dorpen waar zoveel mensen bij elkaar leefden. De mensen moesten vrij zijn en gelijk als broeders en zusters. Ze zouden de wereld eerlijk moeten delen met alle dieren en rekening moeten houden met hun natuur. Die regels noemden ze de Afspraken.'

Eli gaapte nog een keer en zijn gaap echode rond in de kring. Abe perste zijn lippen op elkaar. Het duurde niet lang meer.

'En ze braken alles van de oude orde af; de oude huizen, de oude werkplaatsen, de wegen. Ze verzamelden het gereedschap en alles wat ermee gemaakt was en verbrandden het. Jaren brandden de vuren en wat niet branden wilde, werd begraven. En op de resten bouwden ze een nieuw begin met nieuwe dorpen, zoals ons dorp. Van-

daag vieren we dat nieuwe begin. We vieren de Kering en we danken de Broeders en Zusters voor hun inzicht en hun harde werk.'

Ludwig stond op en iedereen volgde zijn voorbeeld, en toen hij begon te klappen deed de rest hem na. Samen zongen ze het lied van de Kering en het klonk zo mooi dat Abe er ondanks de warmte rillingen van kreeg.

Ze aten konijn en hert, in het wild geplukte planten en vruchten, net als de Broeders en Zusters toen, want in hun tijd waren er geen mensen die het land bewerkten. Het was lekker maar het vulde niet zonder brood of aardappels. Waarschijnlijk was dat ook de bedoeling, dat je nog een beetje honger had. Omdat je dan beter voelde hoe het toen was.

Na het eten liepen ze met zijn allen naar de andere kant van het dorp want daar was de brandstapel. De stapel was drie mannen hoog en tussen het hout lagen resten van vroeger die ze door het jaar heen gevonden hadden. Vreemde dingen, waarvan vaak zelfs het materiaal onbegrijpelijk was, die uit de grond kwamen tijdens het ploegen of die ze zomaar ergens in het bos gevonden hadden. Ludwig stak de brandstapel aan en al snel schoten de vlammen op tot hoog in de lucht en mengden vonken zich met de sterren.

De trommels werden gepakt en de violen en de fluiten, en er werd muziek gespeeld en gezongen en gedanst. Omdat de volwassenen deze avond brandewijn dronken, brachten de oudste kinderen de kleintjes naar bed. Toen hij klaar was, ging Abe terug naar het vuur. Hij pakte een

stoel en zocht een plek om hem neer te zetten. Mila wenkte. Eli zat naast haar.

‘Slokje?’ Eli hield zijn beker op. Abe rook het meteen: er zat brandewijn in!

‘Wat doe je! Als Ludwig het ziet!’ zei Abe.

‘Zo serieus altijd,’ zei Eli, en het klonk alsof hij iets kleverigs in zijn mond had. ‘Vind je ook niet Mila? Dat hij een beetje saai is?’

Mila zei niets en voor Abe voelde dat alsof ze het met Eli eens was.

‘Als je rechter wilt worden moet je zulke dingen niet doen,’ zei Abe en hij hoorde hoe suf het klonk.

‘Daarom doe jij altijd precies wat ze vragen.’

‘Je moet je aan de regels houden.’

‘Je moet je aan de regels houden, tss. Ik hoop echt niet dat jij rechter wordt.’ Eli dronk zijn beker met één grote slok leeg en boog zich toen voorover om hem op de grond te zetten, maar hij deed dat zo onhandig dat hij bijna voorover van de stoel viel. Het ging net goed, maar toen hij opstond wankelde hij en greep hij Abe vast om niet om te vallen. Daarna liep hij het donker in.

‘Hoeveel heeft hij gedronken?’ vroeg Abe aan Mila.

‘Veel. Vanmiddag in de keuken is hij al begonnen.’

‘Waar gaat hij naartoe?’

Mila haalde haar schouders op. Abe stond op en ging Eli achterna, die al bijna in de nacht verdwenen was.

‘Eli! Je gaat de verkeerde kant op!’

Eli slofte een beetje en praatte in zichzelf. Juist toen Abe bij hem was, stond hij stil. Hij bukte en gaf over. Hij kreunde en haalde diep adem. Toen ging hij weer rechtop

staan. 'Ik denk dat ik maar ga slapen.'

Abe pakte Eli vast. Hij rook zoet en bitterzuur, naar gal en brandewijn en Abe werd er zelf misselijk van. Ze liepen terug langs het vuur naar de pomp bij de washokken en Abe vulde een emmer met water waarmee hij Eli's gezicht waste. Daarna liepen ze samen naar het jongenshuis.

Abe had de klink van de deur in zijn hand toen ze aangesproken werden.

'Gaat het goed, jongens?'

Abe schrok; als Eli schrok liet hij het niet merken. 'Hallo Ludwig. Ja, het gaat wel. Eli is gevallen. Met zijn stoel. Op zijn achterhoofd.'

Waarschijnlijk had Ludwig zelf ook gedronken want hij leek niet te merken dat Abe naar woorden zocht en dat Eli niet kon toneelspelen. Dat het donker was hielp ook.

'Heeft iemand ernaar gekeken?'

'Mila heeft gekeken. Hij moet maar gaan slapen, zei ze.'

Ludwig humde instemmend. 'Doe dat maar. Slaap lekker.'

'Slaap lekker.'

Binnen in het jongenshuis was het donker, er lagen al een paar jongens te slapen. Eli liet zich op zijn bed vallen, mompelde nog wat en leek ook te gaan slapen. Abe trok hem zijn laarzen uit, maar toen hij naar de deur liep om ze buiten te zetten, riep Eli hem na.

'Abe!'

'Sst!' siste een bed.

‘De laarzen,’ fluisterde Abe, ‘ik zet ze buiten. Ik kom terug.’

Toen hij de laarzen buiten bij de deur gezet had, ging hij op zijn bed, naast dat van Eli zitten.

‘Weet je Abe. Ik denk...’

‘Sst,’ siste iemand in een bed verderop.

‘Sst zelf,’ mompelde Eli. ‘Weet je, Abe,’ fluisterde hij, ‘het spijt me echt, maar Mila denkt ook dat ze mij kiezen. Ik ben gewoon beter en daar kan ik niks aan doen’, en toen viel hij zomaar in slaap. Al snel snurkte hij als een oude man.

Abe liep naar de deur om terug te gaan naar het kampvuur, maar hij bedacht zich. Hij trok zijn laarzen uit en zette ze buiten naast die van Eli. Hij kleepte zich uit en ging op zijn bed liggen. Hij wilde slapen, maar het was warm. Buiten werd gelachen, binnen gesnurkt en daartussen lag Abe te piekeren. Zo begon het nieuwe jaar.

Beste lezer,

Als je tot hier gekomen bent, ben je vast nieuwsgierig hoe het verder gaat. Je kan Naar de rand van de wereld overal bestellen en in de meeste goede boekhandels kan je direct kopen. Wellicht ligt het ook in een bibliotheek bij je in de buurt.

Wil je iets anders van me lezen, dan vind je de titels van mijn boeken op www.dirkweber.nl

Hartelijke groet

Dirk Weber